

SFIR

SVENSKA FÖRENINGEN FÖR
INDUSTRIELLT RÄTTSSKYDD

Till Näringsdepartementet

Att: Departementssekreterare Lena Stridsberg

Yttrande över betänkandet Patent och innovationer för tillväxt och välfärd (SOU 2006:80)

Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd (SFIR) har genom remiss den 29 mars 2007 beretts tillfälle att yttra sig över Patent/tillväxtutredningens betänkande "Patent och innovationer för tillväxt och välfärd" (SOU 2006:80). SFIR anför följande:

A. Allmänt om utredningen

SFIR anser att det var ett lovvärt initiativ att tillsätta en utredning bl.a. om hur patent och andra immateriella rättigheter påverkar den ekonomiska tillväxten. Ett sådant angreppssätt har tidigare saknats i Sverige och utredningen har också kommit att belysa aktuella frågeställningar på ett nytt sätt. Resultatet av utredningen kan säkert bli en del viktiga reformer, förutsatt att utredningen följs upp på ett lämpligt och effektivt sätt. SFIR ställer sig emellertid avvisande till utredningens förslag att samtliga aktuella åtgärder bör vidtas utan någon inbördes prioritering. Enligt SFIR är det i stället nödvändigt att vissa, särskilt angelägna, frågor prioriteras (se vidare i avsnittet "Prioriterade frågor" nedan).

B. Allmänt om yttrandet

Ändamålet med SFIR:s verksamhet är att främja förståelsen för ett väl utvecklat industriellt rättsskydd, att sprida kännedom om gällande lagstiftning och rättspraxis på området samt att verka för en vidareutveckling av det industriella rättsskyddet, nationellt och internationellt. Det är mot denna bakgrund inte naturligt för SFIR att ge uttryck för en uppfattning i samtliga de

ORDFÖRANDE
Professor Marianne Levin
Juridiska Fakulteten
Stockholms Universitet
106 91 STOCKHOLM
Tel: 08-16 25 44
Fax: 08-612 41 09

SEKRETERARE
Advokat Katarina Strömholm
RydinCarlsten Advokatbyrå AB
Box 1766
111 87 STOCKHOLM
Tel: 08-463 39 00
Fax: 08-611 48 50

SKATTMÄSTARE
Advokat Jonas Gulliksson
Advokatbyrån Jonas Gulliksson
Box 4171
203 13 MALMÖ
Tel: 040-664 44 00
Fax: 040-23 17 65

KLUBBMÄSTARE
Jur dr Sanna Wolk
Juridiska Fakulteten
Stockholms universitet
106 91 STOCKHOLM
Tel. 08-674 72 56
Fax. 08-612 41 09

frågor som aktualiseras i betänkandet. SFIR avstår därför i det följande från att kommentera sådant som saknar samband med ändamålet för SFIR:s verksamhet.

SFIR har tagit del av det yttrande som Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Svenska Industriens Patentingenjörers Förening och Teknikföretagen (fortsättningsvis "Organisationerna") avgett. Som kommer att framgå nedan ansluter sig SFIR i flera avseenden till vad som anges i Organisationernas yttrande.

C. Prioriterade frågor

Utredningen mynnar ut i ett mycket stort antal förslag och rekommendationer. Eftersom det är angeläget att reformarbetet inte förlorar fokus, finns det tre frågor som enligt SFIR bör ges särskilt hög prioritet.

För det första är det synnerligen angeläget att det skapas en domstolslösning där immaterialrättsliga mål, konkurrensmål och marknadsrättsmål sammanförs till en specialdomstol för kommersiella ärenden.

För det andra är det angeläget att Sverige även fortsättningsvis med kraft verkar för en gemensam europeisk domstolslösning.

För det tredje är det angeläget med en ökad satsning på spridningen av neutral information om immaterialrätter, varvid ansvaret för denna informationsspridning bör läggas på ett centralt organ.

D. Yttrande i de delar Näringsdepartementet efterfrågat

I det följande redovisar SFIR, i tillämpliga delar, sina synpunkter på utredningens rekommendationer i enlighet med den disposition som anvisas i remissen.

1. Allmänna rekommendationer

1 a) Stärk det nordiska samarbetet inom området för IP och affärsutveckling (avsnitt 10.6)

SFIR är generellt sett positivt till ett starkt nordiskt samarbete på patentområdet, men anser att det i nuläget är än mer angeläget att fokusera på en fördjupning av det europeiska och internationella patentsamarbetet. En samverkan för fortsatt nordisk rättslikhet och för ett enhetligt nordiskt agerande i europeiskt lagstiftningsarbete och i EG-domstolen är viktig. Däremot visar erfarenheter från senare år att det för närvarande saknas förutsättningar att åstadkomma ett närmare operativt samarbete mellan PRV och övriga nordiska patentverk. Det vore därför olyckligt om ett sådant arbete prioriterades i dagsläget.

1 b) Harmonisera det internationella patentsystemet (avsnitt 10.8.2)

Det måste visserligen alltid vara eftersträvansvärt med ökad harmonisering av det internationella patentsystemet. I betänkandet presenteras emellertid inte några konkreta förslag på hur det arbete som ständigt pågår i detta avseende skulle kunna påverkas från svenskt håll.

1 c) Rationalisera den internationella patentverksorganisationen (avsnitt 10.8.3)

Eftersom de nordiska patentverken inte vid de tidigare förda diskussionerna har kunnat enas kring formerna för ett nordiskt PCT-samarbete, bör frågan om skapandet av en nordisk PCT-myndighet för närvarande anses orealistisk.

Som Organisationerna påpekar är frågan om att rationalisera den internationella patentverksorganisationen mycket komplicerad. Eftersom betänkandet inte presenterar några konkreta förslag att ta ställning till, nöjer sig SFIR med att påpeka sitt intresse av att även delta i en fortsatt diskussion om denna fråga. I likhet med Organisationerna anser SFIR det vara betydelsefullt att sådana diskussioner inriktas på att finna lösningar, som innebär att det inte görs avkall på kravet på kvalitet i granskningsarbetet.

1 d) Stöd utvecklingen av PCT-systemet (avsnitt 10.8.4)

SFIR ansluter sig till Organisationernas yttrande i denna del.

1e) Stöd utvecklingen av ett europeiskt gemenskapspatent (avsnitt 10.8)

SFIR ansluter sig till Organisationernas yttrande i denna del. Enligt SFIR är det angeläget att Sverige med kraft verkar för tillkomsten av ett funktionsdugligt gemenskapspatent. På lång sikt torde detta vara allra viktigaste frågan för det europeiska patentsystemet.

1f) Stöd utvecklingen av ett enhetligt domstolsförfarande med specialinriktning på patentmål (avsnitt 10.8.6)

Enligt SFIR är det angeläget att Sverige stöder utvecklingen av ett enhetligt, europeiskt, domstolsförfarande med inriktning på patentmål. Som framgått ovan är detta en av de åtgärder som bör prioriteras. SFIR ansluter sig till Organisationernas yttrande i frågan.

Det är vidare mycket angeläget att det ges prioritet åt ansträngningarna att skapa en ny ordning för handläggningen av immaterialrättsmål i Sverige. Även i detta avseende ansluter sig SFIR till det som anges i Organisationernas yttrande. Det kan tilläggas att ett skyndsamt inrättande av en nationell nyordning på sikt torde få stor betydelse för bevarandet och utökandet av kompetensen inom berörda delar av den svenska domarkåren. Därmed skulle en nationell nyordning även kunna bana väg för ett ökat svenskt inflytande i en framtida europeisk domstolslösning.

Beträffande utredningens tankar om hur skadestånd bör beräknas noterar SFIR att sanktions-systemet för närvarande är föremål för översyn i samband med genomförandet av det s.k. civilrättsliga sanktionsdirektivet (Europaparlamentet och Rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter). SFIR avstår därför från att närmare här kommentera utredningens tankegångar i denna del, men återkommer med ett särskilt yttrande med anledning av Ds 2007:19, "Civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område – genomförande av direktiv 2004/48/EG".

1g) Höj kravet på uppfinningshöjd (avsnitt 10.8.7.2)

SFIR ansluter sig till vad som anförs av Organisationernas beträffande utredningens rekommendation att skärpa kravet på uppfinningshöjd. SFIR önskar i sammanhanget särskilt understryka att det av harmoniseringsskäl är helt nödvändigt att en eventuell översyn av kravet på uppfinningshöjd sker inom ramen för EPC-samarbetet.

1h) Omformulera kravet på teknisk karaktär och komplettera med ekonomisk motiverade krav (avsnitt 10.8.7.3)

SFIR avstyrker utredningens rekommendation i denna del samt ansluter sig även i övrigt till det som anges i Organisationernas yttrande med följande tillägg: Den lösning som förordas av utredningen skulle förutsätta subjektiva överväganden, och utfallet av prövningen i ett enskilt

fall skulle vara synnerligen svår att förutse. Den föreslagna lösningen vore således rättsosäker och är därmed oacceptabel. Från harmoniseringssynpunkt vore det för övrigt orimligt att en enskild EPC-stat – såsom utredningen förefaller föreslå – tolkningsvis skulle ge uppfinningsbegreppet en annan innebörd än det har vid EPO.

1i) Utarbeta principer för patentering av terapeutiska metoder inom etiska ramar (avsnitt 10.8.7.4)

SFIR avstyrker utredningens rekommendation i denna del. Att som utredaren föreslår tillåta patentering av terapeutiska metoder i beroende av olika etiska överväganden skulle medföra att utfallet av prövningen i ett enskilt fall blev synnerligen svårt att förutse. Den föreslagna lösningen vore således rättsosäker och är därmed oacceptabel. Dessutom är även detta en fråga som måste behandlas tillsammans med övriga EPC-stater.

1j) Omvandla PRV offensivt mot internationalisering, diversifiering och rationalisering (avsnitt 10.9)

SFIR stöder förslaget att PRV skall kunna behandla ansökningar på engelska utan krav på översättning till svenska (s 285, punkten a).

SFIR är vidare positivt till förslaget att öppna en möjlighet till icke bindande validitets- och intrångsbedömningar avseende svenska patenttvister. Om ändamålet med ett sådant förfarande (dvs. att underlätta kostnadseffektiva lösningar) skall kunna uppnås, så krävs det emellertid att förfarandet görs helt summariskt och att det utarbetas strikta ramar för processen. En tanke vore att uppdra åt PRV att utarbeta en tänkbar ordning med beaktande bl.a. av de erfarenheter på området som finns i Storbritannien. Oavsett vilken lösning som väljs, bör i slutänden själva förfarandet handhas och bedömningarna göras av en i förhållande till PRV fristående nämnd. En tänkbar lösning skulle kunna vara att samordna en sådan nämnd med Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar (jfr. Bengt Domeijs förslag i Bilaga 12:2 till betänkandet). Vid fortsatta överväganden kring denna fråga finner SFIR att det vore värdefullt om diskussionen vidgades till att även omfatta medling och andra former för alternativ tvistlösning.

1 k) Tillskapa en interministeriell strategiberedning för IP och innovationer (avsnitt 10.10)

SFIR stöder förslaget om att utse ett centralt, politiskt organ med övergripande ansvar för frågor om immaterialrätt och innovationer. Som utredningens förslag presenteras framstår det

som naturligt att lägga detta ansvar på Statsrådsberedningen. En sådan lösning skulle emellertid förutsätta att Statsrådsberedningen tillförs de resurser som skulle fordras för uppgiftens genomförande. Jfr även nedan punkt 3 b) som delvis är besläktad.

2. Övrigt (under Allmänna rekommendationer)

2 i) Befrämja engelska som internationellt språk, parallellt med svenska (avsnitt 10.7)

SFIR ansluter sig till Organisationernas yttrande i denna del.

3. Speciella rekommendationer

3 a) Åtgärder för ökning av patentmedvetande och rådgivning (avsnitt 11.2.5.1)

3 b) Åtgärder för ökad patentförståelse (avsnitt 11.2.5.2)

SFIR är mycket positivt till en ökad satsning på (neutral) information om immaterialrätter och om IP-systemen i stort. Detta är en högst angelägen fråga, och en av de tre åtgärder som SFIR menar bör ges särskild prioritet. Enligt SFIR vore det naturligt om PRV gavs det övergripande ansvaret för dessa frågor. Den ökade satsningen på information om immaterialrätter är inte endast motiverad ur ett tillväxtperspektiv. Ett lika tungt vägande skäl till ökade ansträngningar i detta hänseende är att stärka legitimiteten hos immaterialrätten då denna allt oftare ifrågasätts. På patentsidan har omfattande diskussioner av sådant slag, som utredningen också noterar, förts om s.k. datorrelaterade patent. En bättre förståelse för och kunskap om immaterialrätternas innebörd och värde skulle kunna öka graden av saklighet i framtida diskussioner.

SFIR ansluter sig i övrigt till Organisationernas yttrande i denna del.

3 c) Inrätta kompetenscentra för IP och affärsutveckling (avsnitt 11.2.5.3)

SFIR saknar möjlighet att bedöma vilket behov det kan finnas av kompetenscentra av föreslaget slag eller hur en sådan verksamhet bör utformas.

3 d) Inrätta professurer i IP- och innovationsekonomi (avsnitt 11.2.5.4)

SFIR avvisar inte tanken på att inrätta en professur i IP- och innovationsekonomi.

3 e) Inför ett certifieringssystem för patentspecialister (avsnitt 11.2.5.5)

SFIR avstår från att yttra sig över utredningens förslag till ett certifieringssystem för patentspecialister, eftersom frågan behandlas i Tystnadspliktsutredningen nyligen avlämnade betänkande Auktorisation av patentombud (SOU 2007:27), vilket även detta är ute på remiss för närvarande. SFIR återkommer därför också i denna fråga separat.

3 h) Åtgärder för stimulans av patenteringsbenägenheten genom faktorer väsentligen utanför enskilda företags kontroll (11.3.2.4)

a. Förbättra finansieringsmöjligheterna för patentering i SMF, speciellt i tidiga faser

SFIR ställer sig positivt till tanken att finansiera patentering i SMF med statliga patentlån. Förslaget bör utredas vidare.

b. Förbättra patentekonomin vid tvistemål

SFIR hänvisar i denna del till vad som anges i punkten 1 f) ovan.

c. Verka för att vidga det patenterbara området

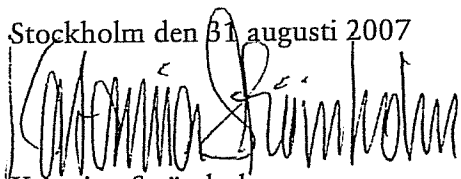
SFIR avstyrker utredningens förslag i dessa delar med hänvisning till vad som anges i punkterna 1 h) och 1 j) ovan.

d. Integrera en aktiv patentpolitik med allmän FoU- innovations och tillväxtpolitik, genom bl a bättre utnyttjande av patentinformation

SFIR ansluter sig till Organisationernas yttrande i denna del.

Detta yttrande har utformats av en remissgrupp inom SFIR bestående av civilingenjör Ivan Hjertman, chefsjurist Per Holmstrand samt advokaterna Örjan Grundén och Peter Sande i samråd med SFIR:s ordförande, professor Marianne Levin. Yttrandet har kommunicerats till SFIR:s styrelse.

Stockholm den 31 augusti 2007

Katarina Strömholm

(sekreterare i SFIR)